

Vuonna 1921 lokakuun 12 päivänä kokoontuivat Eduskunnan Pankkivaltuusmiehet puheenjohtaja Lavonius, herrat Nevanlinna, Tanner, Heino ja Ramsay sekä varamies Linna.

1 §.

Kun Johtokunnan puheenjohtaja senaattori Stenroth oli tullut saapuville esiteltiin Pankkivaltuusmiesten ja Johtokunnan yhdessä asettaman komitean enemmistön ehdotus laiksi, joka sisältää väliaikaiset säännökset Suomen Pankin setelinanto-oikeudesta, ehdotus asiasta Valtioneuvostolle lähetettäväksi kirjelmäksi sekä komitean vähemmistön (herra W. A. Lavoniuksen) ehdotukset laiksi ja kirjelmäksi sekä vielä senaattori Stenrothin enemmistön ehdotuksesta poikkeava liikkeessä olevien setelien ja muiden vaadittaessa maksettavain sitoumusten korkeinta rajaa koskeva ehdotus (Liite 49).

Asiasta keskusteltaessa lausui

Senaattori Stenroth, että hän, kuten komite-

an enemmistökin katsoo, että Pankin avistasitou-
 musten korkeimmaksi rajaksi on määrättävä 1,700
 milj. mk. ja että tästä 100 milj. mk. on yleen-
 sä pidettävä reservinä, jota on käytettävä aino-
 astaan väliaikaisesti suurimman tarpeen sitä vaa-
 tiessa. Mutta kun komitean enemmistö tahtoo teh-
 dä näiden 100 milj. mk:n käyttämisen riippuvaksi
 Tasavallan Presidentin sitä varten tekemästä pää-
 töksestä, katsoi puhuja puolestaan paremmaksi, et-
 tä tämä reservi on Pankin hallinnon käytettäväs-
 sä ilman Presidentin väliintuloa. Puhuja peruste-
 li mielipidettään seuraavilla syillä:

1° Sinä aikana, jolloin viime kuukausien ku-
 luessa on pohdittu kysymystä mahdollisesta pakos-
 ta käyttää nykyistä Presidentin päätösvallan varas-
 sa olevaa ylimääräistä setelinanto-oikeutta, oli
 puhuja yhä enemmän tullut siihen käsitykseen, et-
 tä jo yksistään päätös tämän oikeuden käyttämi-
 sestä käsitettäisiin ulkomailla heikkouden merkki-
 nä ja siten olisi omiansa jossain määrin vaikut-
 tamaan valuuttamme arvon alenemista. Tämä olisi si-
 täkin arveluttavampaa kun tuon ylimääräisen reser-

vin käyttäminen tulisi kysymykseen ainoastaan erittäin kireiden rahaolojen vallitessa.

29 Puhuja piti sangen epäiltävänä, josko talven yli tulemme toimeen 1,600 milj. mk:n setelistöllä, semminkin kun jo viime talvena avistaisitoumukset olivat yli sen määrän suurimman osan maaliskuuta ja toistamiseen toukokuulla ylittivät sanotun määrän.

39 Puhujan mielestä täytyy katsoa varmaksi, että Pankin hallinto, kun on määrätty absoluuttinen ylin raja, pitää viimeistä 100 milj. mk. reservinä, jota käytetään kaikkein suurimmalla varovaisuudella.

Herra Ramsay oli sitä mieltä että koska viime aikoina setelistö on noussut joskus yli 1,600 miljoonan markan, niin pitäisi setelien ja vaadittaessa maksettavien sitoumusten korkeimman rajan olla 1,700 miljoonaa markkaa. Puhuja katsoi myöskin, että vältettäisiin tarpeetonta huomionherättämistä, jos ylimääräisen sadan miljoonan setelireservin käyttäminen ei vaatisi Tasavallan Presidentin päätöstä, vaan olisi Pankin hallinnon myönnettävissä. Pankki

toimisi niinkuin tätä sataa miljoonaa ei ollenkaan olisi setelireservinä, ja siihen turvauduttaisiin ainoastaan äärimmäisen tarpeen vaatiessa.

Herra Tannerin mielestä olisi lisäys liian suuri, jos puheenaolevaksi korkeimmaksi rajaksi määrättäisiin 1,700 miljoonaa markkaa, kun setelistö on viime aikoina yleensä ollut 1,500 miljoonan vaiheilla. Setelistön nousu hiukan yli 1,600 miljoonan markan on tapahtunut aivan poikkeuksellisesti vain pari kertaa. Puhuja kannatti enemmistön ehdotusta mitä tulee ylimääräisen setelireservin myöntämisoikeuteen, perustellen mielipidettensä sillä, että säännösten tulee estää tämän ylimääräisen reservin ennenaikainen käyttäminen.

Herra Lavonius lausui, että enemmistön ehdotuksen heikkous ilmenee juuri siinä, että setelien ja vaadittaessa maksettavain sitoumusten rajan määrääminen tuottaa vaikeuksia. Setelien riittävyys tarpeen tullen vaatisi korkean rajan käyttämistä, setelien liika-annon estäminen alhaisen rajan määräämistä. Sitävastoin puhujan tekemän ehdotuksen mu-

kaan tämä raja mukautuisi liike-elämän tarpeiden mukaan, mutta siten, että kotimaisen luotonkysynnän kasvaessa setelireservi alati vähenee ja syntyy siis pakko hillitä luotonkysynnän kasvua.

Puhuja katsoi, että jos hänen ehdotuksensa, niinkuin näyttää, ei saavuta Pankkivaltuusmiesten kannatusta, olisi hyväksyttävä komitean enemmistön ehdotus sellaisenaan.

Kun siis keskustelussa oli ilmaantunut eri mieliä siitä olisiko käsittelyn pohjaksi pantava komitean enemmistön vai vähemmistön ehdotus, toimitettiin tästä asiasta äänestys, jolloin

Herra Linna oli sitä mieltä, että käsitte-lyä olisi jatkettava komitean enemmistön ehdotuksen pohjalla;

Herrat Ramsay, Heinonen, Tanner ja Nevanlinna yhtyivät kukin vuoroonsa herra Linnan mielipiteeseen;

Herra Lavonius oli sitä mieltä, että käsitte-lyä olisi jatkettava komitean vähemmistön ehdotuksen pohjalla.

Pankkivaltuusmiesten päätökseksi oli siten tul-

84
lut herra Linnan mielipide.

Kun samoin oli ilmaantunut eri mieliä siitä, olisiko setelien ja vaadittaessa maksettavain sitoumusten raja määrättävä 1,600 vai 1,700 miljoonaksi markaksi, niin toimitettiin tästä asiasta äänestys, jolloin

Herra Linna oli sitä mieltä, että sanottu raja olisi oleva 1,600 miljoonaa;

Herra Ramsay oli sitä mieltä, että sanottu raja olisi oleva 1,700 miljoonaa;

Herrat Heinonen, Lanner, Nevanlinna ja Lavonius yhtyivät kukin vuoroonsa herra Linnan mielipiteeseen, joka siten oli tullut Pankkivaltuusmiesten päätökseksi.

Jatkuvassa käsittelyssä ehdotti

Senaattori Stenroth, että lakiehdotuksen viimeinen kohta siten muutettaisiin, että ylimääräisen setelireservin käyttämisestä päättäisivät Pankkivaltuusmiehet;

Herra Ramsay kannatti senaattori Stenrothin ehdotusta.

Kun keskustelussa ilmeni eri mieliä Pankki-

valtuusmiesten kesken tässä kohdassa, toimitettiin asiasta äänestys, jolloin

Herra Linna oli sitä mieltä, että olisi hyväksyttävä komitean enemmistön ehdotus sellaisenaan.

Herra Ramsay oli sitä mieltä, että olisi hyväksyttävä senaattori Stenrothin ehdotus.

Herrat Heinonen, Tanner, Nevanlinna ja Lavonius yhtyivät kukin vuoroonsa herra Linnan mielteeseen, joka siten oli tullut Pankkivaltuusmiesten päätökseksi.

Kun komitean enemmistön ehdotus puheenaolevaksi laiksi oli muissa kohdissaan hyväksytty yksimielisesti, päättivät Pankkivaltuusmiehet lähettää Valtioneuvostolle seuraavan ehdotuksen:

L A K I,

joka sisältää väliaikaiset säännökset Suomen

Pankin setelinanto-oikeudesta.

Samalla kuin 17 päivänä joulukuuta 1920 annettu laki, joka sisältää väliaikaisia säännöksiä Suomen Pankin setelinanto-oikeudesta, täten kumotaan, säädetään Eduskunnan päätöksen mukaisesti, että Suomen Pankille 19 päivänä joulukuuta 1895 an-

netun ohjesäännön 18 § on toistaiseksi oleva näin kuuluva:

18 §.

Pankin setelien liikkeessä oleva määrä saa nousta tuhanteenkuuteensataan miljoonaan markkaan.

Setelien katteena ovat ensi sijassa Pankin kultakassa, rahaksi lyöty Suomen hopearaha, Pankin riidattomat saatavat sen ulkomaisilta asiamiehiltä, ulkomailla maksettavat tavaravekselit, ulkomaisissa pörsseissä noteeratut ulkomaan rahan määräiset obligatsioonit sekä ulkomaan rahan määräiset korkoliput ja setelit.

Mikäli Pankin liikkeessä olevien setelien määrä on edellämainittuja varoja suurempi, tulee setelien katteena olla kotimaisia vekselejä, joiden maksupäivään ei ole kolmea kuukautta pitempi aika ja joiden maksamisesta on vastuussa ainakin kaksi täysin vakavaraista henkilöä tai toimineä. Toistaiseksi voivat setelikatteena olla myös ne muuta kuin edellämainittua laatua olevat Suomen valtion antamat obligatsioonit ja muut velkositoumukset, jotka tämän lain voimaan tullessa o-

vat Pankin hallussa.

Liikkeessä olevina seteleinä ovat myöskin pidettävät Pankin Suomen rahan määräiset osotukset ja muut vaadittaessa maksettavat sitoumukset, niin myös myönnettyjen kassakreditivien nostamattomat määrät.

Jos asianhaarat välttämättä vaativat voi tasavallan presidentti, pankkivaltuusmiesten esityksestä, myöntää, että pankin setelien korkeinta määrää saa määrääjäksi lisätä enintään sadalla miljoonalla markalla sellaisia varoja vastaan, jotka edellisten määräysten mukaan voivat olla setelikatteena.

Senjälkeen kun komitean enemmistön ehdotukseen kirjelmäksi tästä asiasta Valtioneuvostolle oli tehty eräitä muodollisia korjauksia, päättivät Pankkivaltuusmiehet hyväksyä sen ja lähettää Valtioneuvostolle seuraavan kirjelmän (Kirjelmä 46).

2 §.

Esiteltiin edesmenneen kauppias Johan Virtasen oikeudenomistajain, hänen leskensä Wilhelmina Virtasen sekä lasten kirjanpitäjä Fanny Virtasen,

88

konekirjoittaja Aino Mannerin ja kruununnimismies Valter Mannerin kirjelmä kuluva lokakuun 11 päivältä, jossa asianomaiset anovat, että heidät vapautettaisiin maksamasta korkoja Suomen Pankin saavista Johan Virtas-vainajalta, sekä Johtokunnan kirjelmässään kuluva lokakuun 12 päivältä n° 34 asiasta antama lausunto (Liite 50).

Pankkivaltuusmiehet päättivät, hyväksyen Johtokunnan ehdotuksen, vapauttaa Johan Virtasen oikeudenomistajat maksamasta Suomen Pankin saamisille korkoja, Smk:lle 2,556:04 toukokuun 18 päivästä 1904 ja Smk:lle 2,293:27 joulukuun 8 päivästä 1903 siinä tapauksessa, että oikeudenomistajat suorittavat Pankille mainitut pääomat (Kirjelmä 47).

3 §.

Esiteltiin Johtokunnan kirjelmä kuluva lokakuun 12 päivältä n° 35 (Liite 51).

Pankkivaltuusmiehet päättivät, hyväksyen Johtokunnan ehdotuksen, että Pankin pääkonttorin vaihtokassat, jotka nykyään ovat 100,000 markan suuruiset, ovat korotettavat 200,000 markan suuruisiksi

(Kirjelmä 48).

Vakuudeksi:

L. N. Rauhala